

ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ವೆಂಕಟೇಶ್ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನದಿಯೇ ಆಳವಾಗಿರುವಾಗ ಕೆಂಪು ನೀರು ಕೆರೆಗೆ ಹರಿಯುವುದು ಕನಸಿನ ಮಾತು.

ರೆಡ್ಡಿಹಳ್ಳಿಯ ಗಂಗಾಧರ್ ಹೇಳುವಂತೆ, ಕೊಡಿಗೆನಹಳ್ಳಿಯ ಬಳಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ 20ರಿಂದ 30 ಅಡಿ ಆಳದ ಮರಳು ಗುಂಡಿಗಳಿವೆ. ಅಂದರೆ ಈ ನದಿಯಿಂದ ತೆಗೆಯಲಾಗಿರುವ ಮರಳಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅಂತರ್ಜಲ ಪೂರೆಯಬೇಕಾದ ಸಾವಿರಾರು ಟನ್ ನದಿಯ ಮರಳು ತುಮಕೂರು-ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ರವಾನೆಯಾಗಿದೆ.

ಜಯಮಂಗಲಿ ನದಿ ಹರಿಯುವಾಗ ಗಂಗಾಧರ್ ಒಂದು ಅಂಶ ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಮರಳು ತೆಗೆದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಮರಳು ತೆಗೆದಿರುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೇಗದ ಹರಿವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯಂತೆ.

ಜಲಮೂಲದಲ್ಲಿ ನೂರೇಂಟು ತೊಡಕು

ನೀರಿನ ಮೂಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣ, ನದಿ ಹುಟ್ಟುವ ದೇವರಾಯನದುರ್ಗದ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ. ದುರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಯೋಗನರಸಿಂಹ ಮತ್ತು ಭೋಗನರಸಿಂಹ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಭಕ್ತರು ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೇಂದು ಯಾತ್ರಿ ನಿವಾಸಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳು, ವಾಹನ ನಿಲುಗಡೆ ತಾಣಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತುತ್ತಿವೆ; ಗಿಡ-ಮರ ಕಡಿದು, ಜೆಸಿಬಿಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣು ಕತ್ತರಿಸಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು ದುರ್ಗದ ಬೆಟ್ಟಸಾಲುಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಒತ್ತುವರಿ, ಕಾಡು ಕಡಿತ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಬೆಟ್ಟಸಾಲುಗಳ ನೀರು ಹಿಡಿದಿಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕುಂದಿಸಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನದಿ ಜಲಾನಯನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ದುರ್ಗದಹಳ್ಳಿ, ಇರಕಸಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ಕೆರೆಗಳು

ಹೂಳು ತುಂಬಿ ಅವುಗಳ ನೀರು ಹಿಡಿದಿಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅವು ತುಂಬಿದರೂ ಬೇಗ ನೀರು ಖಾಲಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ನದಿಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಸಾವಿರಾರು ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳಿವೆ. ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ಹೀರಿ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ಒಣಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಮಳೆ ಬಂದರೂ ಇಂಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಃ ಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಳೆಯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜಯಮಂಗಲಿ ಹರಿಯದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು. ಕೆಲವರು 'ತೀತಾ ಜಲಾಶಯ ಕಟ್ಟುವ ಮುಂಚೆ ನದಿಯ ಹರಿವು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಒಳ್ಳೆಯ ಮಳೆ ಆದರೆ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಜಲಾಶಯ ಕಟ್ಟಿದ ನಂತರ ನದಿ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಜಲಾಶಯದಿಂದಲೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ.

'ಜಯಮಂಗಲಿಯ ಪುನಶ್ಚೇತನ ಕುರಿತು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ 'ಜಿ.ಎಸ್. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ'ವು ಮುಂದಾಗಲಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಸದಸ್ಯರಾದ ಟಿ.ಎಸ್. ಸುನೀಲ್ ಪ್ರಸಾದ್. ಆದರೆ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲೇ ಇದೆ.

ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಭಾಗದ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಅಥವಾ ಹೇಮಾವತಿ ನದಿ ತಿರುವು ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಸಿದರೆ ಜಯಮಂಗಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಹರಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವೋ ತಿಳಿಯದು.

ಈ ವರ್ಷ ನದಿಯ ಕೆಂಪನೆಯ ನೀರಿನ ಹರಿವು, ಅದರ ಮೊರೆತ, ರಭಸಗಳು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಉಳಿಯುವುದು ಖಚಿತ. 'ಈ ಸಲ ನದಿ ತುಂಬಿ

ಹರಿದಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಅಂತರ್ಜಲ ಉಳಿಯಲಿದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಈ ಭಾಗದ ರೈತರು. ಮೈದನ ಹೊಸಳ್ಳಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳ ನೀರು ತಾನಾಗಿಯೇ ಉಕ್ಕುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. 'ನಮಗೆ ಊರ ಹಬ್ಬ, ಜಾತ್ರೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಿಷಿ ಈ ಸಲ ನದಿ ಹರಿದಿದ್ದರಿಂದ ಆಗಿದೆ' ಎನ್ನುವ ಕೋಡ್ಲಹಳ್ಳಿಯ ನಾಗರಾಜು ಅವರ ಮಾತು ಎಲ್ಲರದೂ ಆಗಿದೆ.

ಕಲಿತೇಮೆಯ ನೀರಪಾಠ?

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಾಡಿಕೆ ಮಳೆ 637 ಮಿ.ಮೀ. ಈ ವರ್ಷ ಸುರಿದಿರುವ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಸುಮಾರು 1250 ಮಿ.ಮೀ. ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತವೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಇಷ್ಟು ಮಳೆ ಸುರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಜಯಮಂಗಲಿ ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಈ ವರ್ಷದಂತೆ ಹರಿಯಲಾರಳು. ಆದರೆ ಕಾಳೇನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತಿತರೆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರು ಒಂದು ಮೇಲ್ಮಂತ್ರಿ ಹಾಕಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ನದಿ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇದು ವ್ಯಾಪಿಸಬೇಕು, ದೇವರಾಯನದುರ್ಗದ ಅರಣ್ಯ ಮೂಲಸ್ವರೂಪದಲ್ಲೆರಬೇಕು, ನದಿ ಒತ್ತುವರಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಆಗ ಸಾಧಾರಣ ಮಳೆಯಾದರೂ ಜಯಮಂಗಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪೊರೆಯುತ್ತಾಳೆ.

ಜಯಮಂಗಲಿ ಮೈದುಂಬಿ ಹರಿದಿರುವ ವಿದ್ಯಮಾನದಲ್ಲಿ ನದಿಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಜನರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಉಳಿದವರಿಗೂ ಒಂದು ಪಾಠವಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಆಗಾಗ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉಳಿವಿನ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಾನಾಗಿಯೇ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕಾಣುವ ಕಣ್ಣು ನಮಗೆ ಬೇಕಷ್ಟೆ?

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: feedback@sudha.co.in

ನೀರಿನ ರಭಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ತವಕ